

L'escola contra el món

Gregorio Luri

Doctor en Filosofia per la Universitat de Barcelona i Premi Extraordinari de Doctorat, va ser professor de Filosofia a la UNED de Barcelona i a l'Escola Superior de Disseny de Sabadell. Coordinador del volum La raó del mite (2000), és autor entre d'altres textos d'El procés de Sòcrates (1998), Prometeu. Biografies d'un mite (2001) i Guia per a no entendre Sòcrates (2004). El passat novembre presentà L'escola contra el món, un llibre on Gregorio Luri es desmarca dels tòpics que hi ha al voltant del món de l'educació.

Com emergeix L'escola contra el món?

Em vaig haver de jubilar, per qüestions de salut, l'1 de setembre del curs passat. Pocs dies després, vaig rebre una carta del Conseller d'Educació on em manifestava el seu agraïment "per tota una vida professional dedicada a fer créixer els nostres nois i noies en el pensament, en la reflexió, en l'esperit crític i en la creativitat". En llegir-la, em vaig preguntar com sabia el Senyor Conseller que jo no havia estat un inepte. Com podia saber si compartia la seva visió sobre la meva feina? La carta m'anunciava també un regal que vaig anar a recollir de seguida. Va resultar ser un llibre titulat L'educació a Catalunya. En Salvador Cardús signava el darrer article afirmant que, respecte a l'escola, "El malestar es va estenent". Calia prendre's això com una imputació? En pensar sobre aquestes coses, va prendre cos el llibre.

Com has viscut el pas de l'escola moderna a la postmoderna?

A l'escola tradicional, amb tots els seus defectes, hi havia una cosa clara: que "ensenyar" era un verb transitiu. A l'escola postmoderna, allò realment important no sembla ser què s'ha de saber sinó com fomentar la reflexió, l'esperit crític i la creativitat de l'alumne, amb la qual cosa, l'autonomia de l'aprenentatge s'ha imposat a l'heteronomia de l'ensenyament.

S'ha perdut l'autoritat del mestre o professor?

S'ha convertit en un dels dogmes de la pedagogia (post)moderna la tesi que l'alumne ha de ser el centre de l'activitat pedagògica. És una tesi discutible. En una autèntica relació pedagògica, el centre mai no està ocupat per l'alumne, sinó per l'autoritat del mestre, capaç de guanyar-se l'atenció de la classe i d'organitzar la relació de l'alumne amb els continguts d'aprenentatge.

Per tant, la autoritat és bàsica?

Tant és així que si el mestre no té autoritat, difícilment hi ha aprenentatge. Evidentment, estic parlant d'autoritat, no d'arbitrarietat o de força. L'autoritat docent és la capacitat del mestre per fer present el coneixement rellevant i facilitar-ne l'assimilació per part de l'alumne. Si l'escola té conviccions sobre què és bo i què és dolent, per molt partidària que sigui de deixar que el nen s'expressi, no valorarà de la mateixa manera totes les manifestacions de la seva espontaneïtat. N'estimularà algunes i en reprimirà d'altres.

Què és l'educació de la responsabilitat i de la frustració?

No és que el fracàs em sembli especialment atractiu. Però, ja que és un company de viatge, val més aprendre a tenir-hi tractes sense gaire gesticulacions. Els mèrits d'una persona no es mesuren únicament pels seus èxits, sinó també per la seva capacitat d'aixecar-se quan cau. A això em refereixo quan defenso la necessitat d'educar en la frustració.

Què trobarà el lector a L'escola contra el món?

La preposició "contra" del títol pot tenir diferents sentits, que són els que intento posar de manifest al llibre. L'escola pot posicionar-se contra el món quan ignora la realitat i es mostra incapaç de proporcionar les eines indispensables per a la competició social que hi ha al carrer, quan educa els alumnes en uns valors que posen en qüestió tant l'esforç com la jerarquia i la selecció, quan hi ha un desacord greu entre allò que s'ensenya a les aules i allò que la societat demana. Se situa contra el món quan no gosa aspirar de veritat a l'excel·lència i desconfia de la meritocràcia, quan viu pendent d'uns discursos que fa temps que han deixat de tenir ressò social o quan confon la pedagogia amb una teràpia contra els mals de la vida humana, sense adonar-se que una vida sense frustracions va en contra d'ella mateixa.

Una posició a contracorrent?

L'escola es posiciona també contra la seva comunitat quan confon l'alumne amb un client i el coneixement amb l'entreteniment. Per complir fidelment la seva missió, és possible que l'escola hagi de navegar sovint contracorrent. No s'ha de deixar arrossegar per aquelles psicologies i filosofies que fan de la frivolitat un principi i menystenen el rigor, l'esforç i l'educació del caràcter.

Diego Giménez
diego@edicat.cat